

Отримано: 14 жовтня 2025 р.

Прорецензовано: 24 жовтня 2025 р.

Прийнято до друку: 27 жовтня 2025 р.

email: n.volkova@donnu.edu.ua

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0003-3790-3636>

email: shcherbata.a@donnu.edu.ua

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0009-0003-1564-5434>DOI: [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-39\(67\)-101-106](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-39(67)-101-106)

Волкова Н. І., Щербата А. В. Аналіз впливу ключових фінансових показників на кредитний рейтинг банку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: серія «Економіка»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, грудень 2025. № 39(67). С. 101–106.

УДК: 336.71:005.52:330.131.7

JEL-класифікація: G21; G24

Волкова Неля Іванівна,*кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри фінансів і банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса***Щербата Анна Володимирівна,***здобувачка вищої освіти ОС «Магістр»
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

АНАЛІЗ ВПЛИВУ КЛЮЧОВИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ НА КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКУ

У статті досліджено вплив ключових фінансових показників на формування кредитного рейтингу банку як важливого індикатора його фінансової стійкості та конкурентоспроможності. На прикладі АТ «Райффайзен Банк» проаналізовано динаміку активів, зобов'язань, капіталу, фінансових результатів, частки непрацюючих кредитів і коефіцієнта їх покриття у 2021–2025 рр. Встановлено, що зростання активів і капітальної бази, стабільність прибутковості та підвищення рівня покриття непрацюючих кредитів позитивно впливають на кредитний рейтинг банку. Водночас високий рівень проблемних активів у кризові періоди створює ризики для збереження стабільності рейтингових позицій. Зроблено висновок, що ефективне управління капіталом, кредитним портфелем і фінансовими результатами є ключовою умовою зміцнення кредитоспроможності банку та підтримання довіри клієнтів, інвесторів і регуляторів.

Ключові слова: кредитний рейтинг, фінансові показники, кредитоспроможність, непрацюючі кредити, коефіцієнт покриття.

Nelya Volkova,*PhD in Economics, Associate Professor, Department of Finance and Banking,
Vasyl Stus Donetsk National University***Anna Shcherbata,***PhD Student,
Vasyl Stus Donetsk National University*

ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF KEY FINANCIAL INDICATORS ON THE BANK'S CREDIT RATING

This article provides a comprehensive analysis of the impact of key financial indicators on the formation of a bank's credit rating, which serves as a primary metric of financial stability, reliability, and competitiveness within the global financial services market. Utilizing the performance data of Raiffeisen Bank JSC for the period 2021–2025, the research examines the dynamics of assets, liabilities, capital structure, and overall financial results. Particular attention is paid to credit risk indicators, specifically the share of non-performing loans (NPLs) and their corresponding coverage ratios, to determine their weight in rating assessments.

The analysis of these financial indicators reveals a direct correlation between changes in asset structure, capital adequacy, profitability, and the resulting dynamics of the bank's credit rating. The study finds that the sustained growth of assets and the capital base, coupled with stabilized profitability and increased coverage for non-performing loans, significantly contributes to strengthening financial resilience and improving rating positions. Conversely, a high concentration of distressed assets during periods of economic crisis remains a critical risk factor that can jeopardize credit rating stability.

Based on the findings, the paper proposes a strategic set of measures to enhance bank creditworthiness, including capital base reinforcement, proactive liability management, and asset structure optimization. Furthermore, the study emphasizes the importance of ensuring transparent operations and strict adherence to regulatory requirements. The conclusions confirm that the effective management of financial indicators is a fundamental prerequisite for elevating credit ratings, fostering the trust of investors and regulators, and ensuring long-term institutional competitiveness.

Keywords: credit rating, financial indicators, creditworthiness, non-performing loans, coverage ratio.

Постановка проблеми. Сучасні умови функціонування банківської системи характеризуються високим рівнем конкуренції та необхідністю забезпечення фінансової стабільності. Одним із важливих інструментів оцінки надійності банківських установ є кредитний рейтинг, який відображає рівень їхньої кредитоспроможності та довіри з боку інвесторів, клієнтів і регуляторних органів. Формування кредитного рейтингу ґрунтується на комплексному аналізі фінансових та нефінансових показників, що відображають ефективність управління, якість активів, ліквідність, рентабельність та інші аспекти діяльності банку.

Дослідження впливу ключових показників на кредитний рейтинг дає змогу не лише визначити сильні та слабкі сторони банківської установи, а й сформувати ефективні управлінські рішення, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності. Тема дослідження набуває особливої актуальності з огляду на необхідність забезпечення довіри інвесторів і вкладників, доступу фінансового посередника до ринків капіталів, використання рейтингових оцінок для вдосконалення банківських систем ризик-менеджменту.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика оцінювання кредитного рейтингу банків та впливу фінансових показників на його формування залишається актуальною у вітчизняній науковій літературі. С. Ганзюк та Е. Каграманян [1] акцентують увагу на теоретичних і практичних аспектах визначення кредитного рейтингу банків в Україні, підкреслюючи необхідність удосконалення підходів до оцінки фінансової надійності. Р. В. Лавров і А. О. Кравченко [2] розглядають рейтингування як індикатор конкурентоспроможності та успішності банків на фінансовому ринку, наголошуючи на його ролі у забезпеченні довіри клієнтів та інвесторів. І. В. Борщук [3] звертає увагу на проблеми формування резервів під можливі втрати за кредитами, що безпосередньо впливає на якість активів і рівень кредитоспроможності банківських установ.

Сучасні наукові дослідження [4; 5; 6] розглядають застосування статистичних методів та моделей штучного інтелекту для аналізу впливу фінансових показників на кредитний рейтинг, що дозволяє підвищити точність прогнозування та ефективність управлінських рішень. Проте, попри наявність різноманітних підходів, у вітчизняній практиці залишається недостатньо розроблених інструментів, які б враховували специфіку українського банківського ринку та мінливі економічні умови.

Узагальнення результатів наукових праць свідчить про те, що фінансові показники виступають ключовими детермінантами кредитного рейтингу банку, а забезпечення ефективного управління активами, зобов'язаннями та ризиками є необхідною умовою зміцнення його фінансової стійкості.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є оцінка впливу ключових фінансових показників на формування кредитного рейтингу банку та визначення напрямів його підвищення на основі аналітичної оцінки фінансового стану. Для досягнення поставленої мети у статті визначено такі основні завдання: проаналізувати динаміку активів, зобов'язань, капіталу та фінансових результатів банку; дослідити зміни показників кредитного ризику, зокрема частки непрацюючих кредитів і коефіцієнта їх покриття; виявити взаємозв'язок між фінансовими результатами діяльності банку та його кредитним рейтингом; розробити комплекс практичних заходів щодо підвищення кредитоспроможності банку.

Виклад основного матеріалу. Під час вибору банку для збереження заощаджень більшість вкладників передусім орієнтуються на рівень відсоткових ставок і рідко враховують фінансову стійкість установи. Це пояснюється тим, що пересічний клієнт не завжди має достатні знання для самостійної оцінки кредитоспроможності банку за відкритою інформацією. У країнах із розвинутим фінансовим ринком діє система класифікації установ за рівнем надійності, і саме тому українські банки дедалі частіше застосовують кредитні рейтинги [1, с. 145].

Основними завданнями рейтингування є оцінка надійності та стабільності банківської установи, а також прогнозування її перспективного розвитку шляхом аналізу здатності своєчасно й у повному обсязі виконувати фінансові зобов'язання [2, 296].

Кредитний рейтинг банку є одним із ключових інструментів оцінки його надійності, фінансової стійкості та рівня довіри з боку інвесторів, клієнтів і регуляторних органів. Він відображає здатність банківської установи своєчасно виконувати свої зобов'язання та протистояти впливу зовнішніх і внутрішніх ризиків. У сучасних умовах кредитний рейтинг виступає важливим орієнтиром для потенційних партнерів, визначаючи рівень привабливості банку на фінансовому ринку [7].

Враховуючи значущість кредитного рейтингу як індикатора надійності банку, доцільним є проведення детального аналізу ключових фінансових показників, які безпосередньо впливають на його формування. З цією метою розглянемо діяльність АТ «Райффайзен Банк».

Якщо говорити про кредитний рейтинг Райффайзен Банку, то згідно даних АТ «Райффайзен Банк» має найвищий довгостроковий кредитний рейтинг за національною шкалою – uaAAA, який був оновлений рейтинговим агентством «Стандарт-Рейтинг» 13 серпня 2025 р. Цей рейтинг свідчить про найвищу кредитоспроможність банку в порівнянні з іншими українськими позичальниками та борговими інструментами.

Короткостроковий кредитний рейтинг АТ «Райффайзен Банк» оновлено за національною шкалою на рівні uaK1. Банк з рейтингом uaK1 характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками. Фінансовий стан такого позичальника дає змогу попередити передбачувані ризики в короткостроковому періоді [8].

Дослідження кредитного рейтингу АТ «Райффайзен Банк» є ключовим аспектом аналізу системи кредитного забезпечення, адже цей показник відображає рівень фінансової надійності установи та її спроможність своєчасно виконувати зобов'язання перед клієнтами й інвесторами. Високе значення рейтингу свідчить про мінімальний рівень ризику діяльності банку, що сприяє залученню фінансових ресурсів на більш сприятливих умовах і зменшенню вартості кредитних ресурсів. У межах оцінювання ефективності кредитного забезпечення рейтинг виступає своєрідним індикатором якості управління ризиками та демонструє стійкість банку до фінансових і економічних коливань.

З метою визначення шляхів підвищення кредитного рейтингу доцільно дослідити такі ключові фінансові показники, як: обсяг активів, зобов'язань, власного капіталу та фінансових результатів банку (рис. 1). Саме ці складові формують його фінансову стійкість і довіру з боку інвесторів, а ефективне управління ними безпосередньо впливає на поліпшення загального кредитного рейтингу.

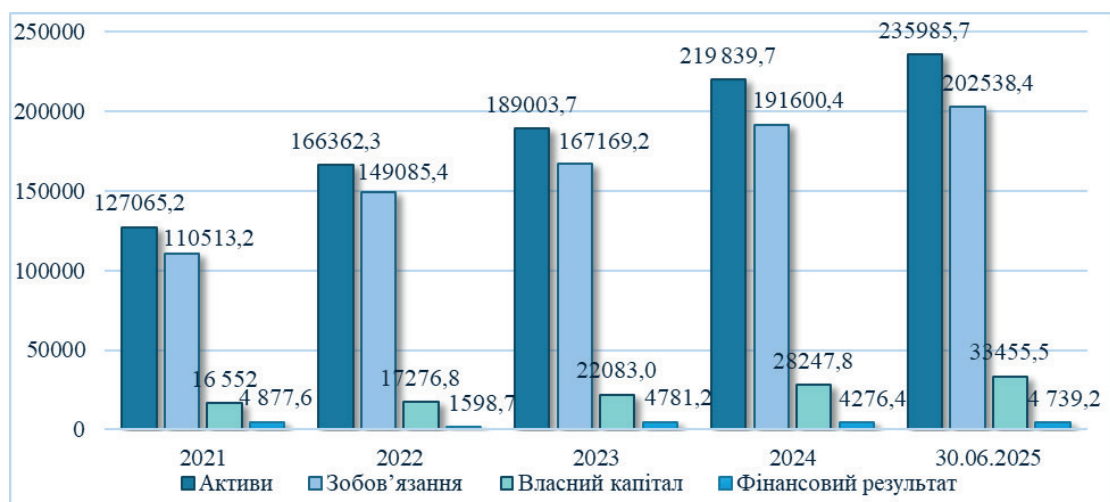

Рис. 1. Динаміка активів, зобов'язань, капіталу та фінансових результатів АТ «Райффайзен Банк» упродовж 2020–2025 рр., млн грн

Джерело: розроблено авторами на основі даних [9].

Аналіз динаміки основних фінансових показників АТ «Райффайзен Банк» протягом 2020–2025 років (рис. 1) свідчить про сталий ріст активів, зобов'язань, власного капіталу та фінансових результатів, що є важливими індикаторами фінансової стабільності банку. Зокрема, активи банку зросли на 85,7 % (від 127 065,2 млн грн у 2021 р. до 235 985,7 млн грн у 2025 р.), що свідчить про значне розширення діяльності та посилення конкурентоспроможності банку на ринку. Зобов'язання банку також збільшилися на 83,3 %, що є результатом розширення кредитних операцій, але цей ріст супроводжується збільшенням власного капіталу, який за цей період зріс на 102,1 % (від 16 552 млн грн у 2021 р. до 33 455,5 млн грн у 2025 р.), що позитивно вплинуло на кредитний рейтинг банку, оскільки підвищення капіталу сприяє зниженню фінансових ризиків і покращенню платоспроможності. Упродовж 2021–2025 рр. фінансові результати АТ «Райффайзен Банк» демонстрували значну динаміку: після високого прибутку у 2021 р., близько 4877,6 млн грн, банк у 2022 р. зазнав різкого скорочення показника, проте вже з 2023 р. відновив стабільну прибутковість на рівні близько 4,3–4,8 млрд грн. Це свідчить про здатність банку адаптуватися до кризових умов, швидко відновлювати фінансову стійкість і підтримувати високий рівень ефективності діяльності. Оптимізація зобов'язань, збільшення власного капіталу та стабільні фінансові результати сприяють підвищенню кредитного рейтингу банку, що є важливим фактором для зменшення ризиків і зміцнення фінансової стійкості банку.

Аналіз частки непрацюючих кредитів та коефіцієнта їх покриття є важливим індикатором фінансової стійкості банку, адже вони безпосередньо впливають на його кредитний рейтинг. Високий рівень непрацюючих кредитів свідчить про зростання кредитних ризиків і може сигналізувати про потенційні втрати, що знижує довіру інвесторів і рейтингових агентств. Натомість високий коефіцієнт покриття

проблемних кредитів демонструє здатність банку захистити себе від ризиків неплатежів завдяки сформованим резервам, що зміцнює його позиції та сприяє підвищенню кредитоспроможності.

Проаналізуємо динаміку частки непрацюючих кредитів та коефіцієнта покриття непрацюючих кредитів для того, щоб оцінити якість кредитного портфеля банку, рівень кредитного ризику та сформувати уявлення про те, наскільки ефективно банк готовий вирішувати проблему непрацюючих кредитів (рис. 2, рис. 3).

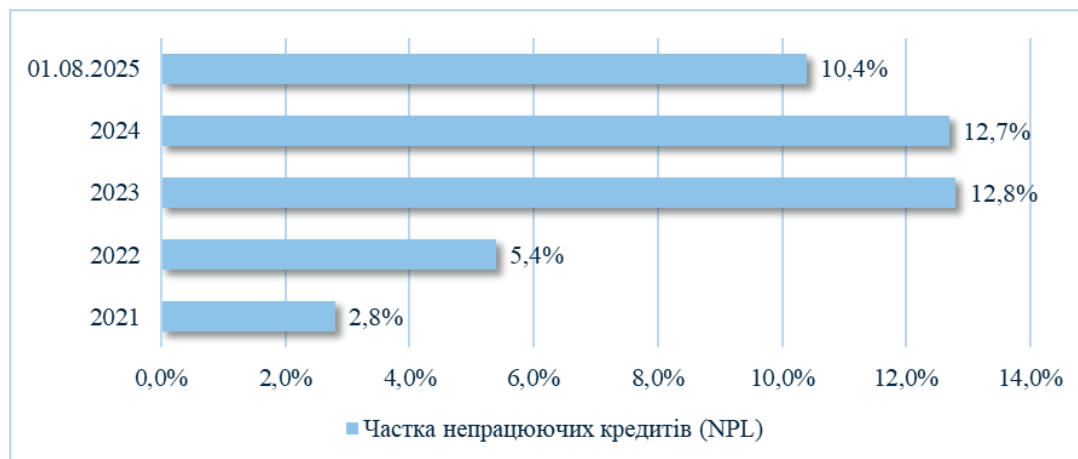

Рис. 2. Динаміка частки непрацюючих кредитів АТ «Райффайзен Банк» протягом 2021–2025 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі даних [10].

Аналізуючи динаміку частки непрацюючих кредитів (NPL) АТ «Райффайзен Банк» у 2021–2025 рр., спостерігаємо значні коливання, зумовлені економічними та геополітичними факторами. Якщо у 2021 р. цей показник був на відносно низькому рівні – 2,8 %, то вже у 2022 р. він зріс удвічі – до 5,4 %, а в 2023 р. різко піднявся до 12,8 %. У 2024 р. ситуація стабілізувалася, проте високий рівень проблемної заборгованості (12,7 %) залишався фактором ризику. Станом на 01.08.2025 спостерігається позитивна тенденція зниження до 10,4 %, що свідчить про активізацію роботи з проблемними активами та підвищення якості кредитного портфеля. Водночас зростання NPL у попередні роки вже негативно вплинуло на кредитний рейтинг банку, оскільки високий рівень непрацюючих кредитів підвищує ризики втрат та знижує довіру інвесторів і контрагентів. Подальше зниження цього показника є критично важливим для зміцнення фінансової стійкості банку та поступового відновлення його рейтингових позицій.

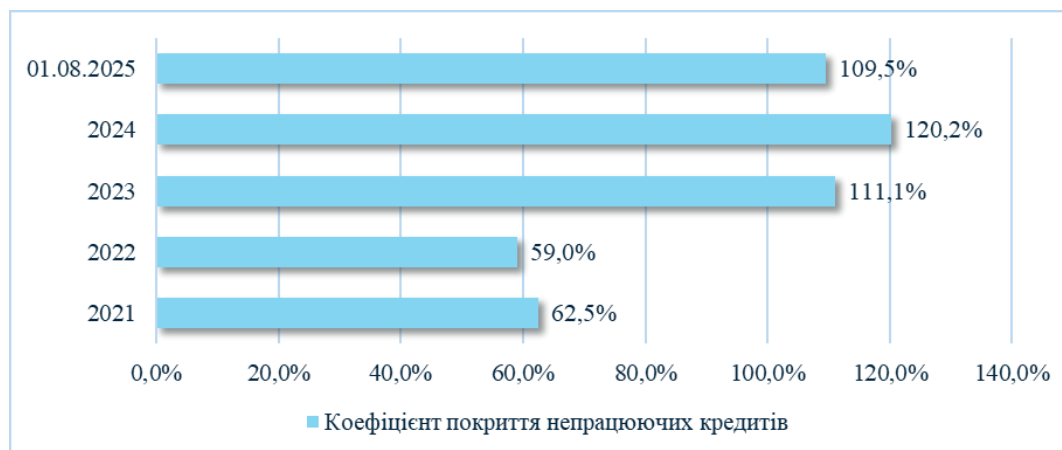

Рис. 3. Динаміка коефіцієнта покриття непрацюючих кредитів АТ «Райффайзен Банк» протягом 2021–2025 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі даних [10].

Коефіцієнт покриття непрацюючих кредитів використовується для визначення того, наскільки банк готовий компенсувати можливі втрати від непрацюючих кредитів. Вищий коефіцієнт вказує на більшу готовність банку вирішувати проблеми непрацюючих кредитів, оскільки більша частина втрат вже

забезпечена резервами. Низький коефіцієнт, навпаки, може вказувати на великі ризики для фінансової стійкості банку [3, 21].

Аналіз коефіцієнта покриття непрацюючих кредитів АТ «Райффайзен Банк» свідчить про позитивну динаміку покращення цього показника з 2021 р. по 2025 р. У 2021–2022 рр. він залишався відносно низьким (62,5 % та 59,0 %), що свідчило про недостатній рівень резервування під проблемні кредити та могло викликати занепокоєння у рейтингових агентств. Однак із 2023 р. ситуація суттєво покращилася – коефіцієнт зріс на 111,1 %, тобто резерви повністю покривали обсяг непрацюючих кредитів. У 2024 р. показник досяг 120,2 %, а станом на 01.08.2025 утримується на високому рівні – 109,5 %. Така динаміка є позитивним сигналом для кредитного рейтингу банку, оскільки високе покриття NPL знижує ризики втрат, свідчить про ефективне управління кредитним портфелем та підвищує довіру інвесторів і регуляторів, навіть попри відносно високий рівень проблемних кредитів у попередні роки.

Підвищення кредитного рейтингу банку є комплексним завданням, яке потребує узгоджених дій у фінансовій, операційній та управлінській сферах. Для АТ «Райффайзен Банк» ключовими напрямками мають стати нарощення капітальної бази, ефективне управління зобов'язаннями та оптимізація структури активів. Не менш важливими є заходи щодо зниження частки непрацюючих кредитів і підвищення рівня їх покриття, що дозволить мінімізувати кредитні ризики та зміцнити довіру клієнтів і інвесторів. У цьому контексті варто також приділяти увагу стабільності фінансових результатів, що забезпечить сталий розвиток банку у довгостроковій перспективі (рис. 4).

Рис. 4. Заходи підвищення кредитного рейтингу АТ «Райффайзен Банк»

Джерело: власна розробка авторів.

Окрім фінансових аспектів, значну роль відіграє прозорість діяльності та дотримання нормативних вимог. Своєчасне виконання регуляторних зобов'язань, вдосконалення корпоративного управління та впровадження сучасних систем управління ризиками створюють передумови для підвищення надійності банку. Таким чином, комплексне поєднання наведених заходів сприятиме зміцненню фінансової стійкості АТ «Райффайзен Банк» і забезпечить його конкурентоспроможність на ринку, що, у свою чергу, позитивно позначиться на кредитному рейтингу.

Висновки. Узагальнюючи проведений аналіз, можна зробити висновок, що кредитний рейтинг є одним із ключових індикаторів фінансової надійності та конкурентоспроможності банку. Дослідження динаміки активів, зобов'язань, капіталу, фінансових результатів та якості кредитного портфеля АТ «Райффайзен

Банк» показало, що, попри наявність окремих ризиків, пов'язаних із зростанням частки непрацюючих кредитів у кризові роки, банк продемонстрував здатність адаптуватися до складних умов, нарощувати капітал та забезпечувати стабільність прибутковості. Позитивна динаміка коефіцієнта покриття непрацюючих кредитів і підвищення ефективності управління активами свідчать про зміцнення його фінансової стійкості.

Високий кредитний рейтинг, отриманий АТ «Райффайзен Банк», підтверджує ефективність обраної стратегії розвитку, здатність своєчасно виконувати зобов'язання та підтримувати довіру з боку клієнтів, інвесторів і регуляторів. Реалізація комплексу запропонованих заходів щодо нарощення капіталу, зниження кредитних ризиків, забезпечення прозорості та дотримання регуляторних вимог стане запорукою подальшого підвищення його рейтингових позицій та забезпечить довгострокову стабільність у мінливих економічних умовах. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення методик аналізу ключових фінансових показників, які впливають на формування кредитного рейтингу банку.

Література:

1. Ганзюк, С., Каграманян, Е. (2018). Теоретичні та практичні аспекти визначення кредитного рейтингу банків в Україні. *Світ фінансів*, 2, 145-155.
2. Hanziuk S., Kahramanian E. (2018). Teoretychni ta praktychni aspekty vyznachennia kredytnoho reitynhu bankiv v Ukraini [Theoretical and practical aspects of determining the credit rating of banks in Ukraine]. *Svit finansiv* [The world of finance], 2, 145-155. [in Ukrainian].
3. Лавров, Р. В., Кравченко, А. О. (2019). Рейтингування банків як індикатор їхньої успішності на фінансовому ринку. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 3(19), 294-304.
4. Lavrov, R. V., Kravchenko, A. O. (2019). Reitynhuvannia bankiv yak indykator yikhnoi uspishnosti na finansovomu rynku [Rating of banks as an indicator of their success in the financial market]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia* [Problems and prospects of economics and management], 3(19), 294-304. [in Ukrainian].
5. Борщук, І. В. (2017). Проблемні аспекти відображення в обліку резервів на покриття можливих втрат за банківськими кредитами. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*, 862, 19-24.
6. Borshchuk, I. V. (2017). Problemni aspekty vidobrazhennia v obliku rezerviv na pokryttia mozhlivykh vtrat za bankivskymy kredytamy [Problematic aspects of the reflection in the accounting of reserves to cover possible losses on bank loans]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»* [Bulletin of the Lviv Polytechnic National University], 862, 19-24. [in Ukrainian].
7. Коломієць, Ю., Кочорба, В. (2024). Оцінювання кредитних ризиків у системі ризик-менеджменту банківських структур. *Бізнес Інформ*, 1, 320-332.
8. Kolomiets, Yu., Kochorba, V. (2024). Otsiniuvannia kredytnykh ryzykiv u systemi ryzyk-menedzhmentu bankivskykh struktur [Assessment of credit risks in the risk management system of banking structures]. *Biznes Inform* [Business Inform], 1, 320-332. [in Ukrainian].
9. Пузырьова, П., Ірнazarов, Д. (2025). Особливості інтеграції штучного інтелекту у банківську систему України. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 1 (77), 66-79.
10. Puzyrova, P., Irnazarov, D. (2025). Osoblyvosti intehtatsii shtuchnoho intelektu u bankivsku systemu Ukrainy [Peculiarities of the integration of artificial intelligence into the banking system of Ukraine]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»* [Scientific notes of "KROC" University], 1 (77), 66-79. [in Ukrainian].
11. Зайцев, О. В., Рибалко, О. С. (2020). Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності банківської установи. *Економіка та суспільство*, 21, 114-122.
12. Zaitsev, O. V., Rybalko, O. S. (2020). Suchasni pidkhody do analizu finansovykh rezultativ diialnosti bankivskoi ustanovy [Modern approaches to the analysis of the financial results of the banking institution]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and society], 21, 114-122. [in Ukrainian].
13. Кредитний рейтинг. Міністерство фінансів України. <<https://mof.gov.ua/uk/kreditnij-rejting-potochni-rejtingi-zagalna-informacija-istorichni-zmini>> (2025, жовтень, 07).
14. Kredytni reitynh. Ministerstvo finansiv Ukrainy. [Credit rating (Ministry of Finance of Ukraine)] <<https://mof.gov.ua/uk/kreditnij-rejting-potochni-rejtingi-zagalna-informacija-istorichni-zmini>> [in Ukrainian] (2025, October, 07).
15. Оновлені рейтинги АТ «Райффайзен Банк». Аналітичний банківський портал. (13.08.2025). <<https://surli.cc/kpintf>> (2025, жовтень, 07).
16. Onovleni reitynh AT «Raiffaizen Bank». Analitichnyi bankivskiy portal. 13.08.2025 [Updated ratings of Raiffeisen Bank JSC (Analytical banking portal) 13.08.2025] <<https://surli.cc/kpintf>> [in Ukrainian] (2025, October, 07).
17. Акціонерне товариство «Райффайзен Банк». Національний банк України. 2025. <<https://bank.gov.ua/ua/supervision/institutions/14305909>> (2025, жовтень, 07).
18. Aktsionerne tovarystvo «Raiffaizen Bank». Natsionalnyi bank Ukrainy. 2025 [Raiffeisen Bank Joint Stock Company (National Bank of Ukraine) 2025] <<https://bank.gov.ua/ua/supervision/institutions/14305909>> [in Ukrainian] (2025, October, 07).
19. Звітність АТ «Райффайзен Банк». <https://ex.aval.ua/about/bank_reports/> (2025, жовтень, 07).
20. Zvitnist AT «Raiffaizen Bank» [Reporting JSC Raiffeisen Bank] <https://ex.aval.ua/about/bank_reports/> [in Ukrainian] (2025, October, 07).